

z těchto indexů byl spočten tak, aby hodnota 2,5 na čtyřstupňové škále odpovědí souhlasila s hodnotou indexu 10, který má směrodatnou odchylku 2. Vyšší hodnota indexu značí vyšší subjektivně vnímanou zdatnost, resp. spokojenost.

Kromě proměnných, které se týkají subjektivně vnímané zdatnosti učitelů a jejich spokojenosti v zaměstnání, zde bude využito sedmi vysvětlujících proměnných. První z nich je délka praxe (může zastupovat i věk) v dělení na učitele s praxí maximálně 4 roky, dále s praxí 5–9 let, 10–19 let, 20 a více let. Druhá proměnná zahrnuje předměty vyučované učitelem ve škole v dělení na oblast čtení, psaní a literatury (dále jen „český jazyk“); matematiku; cizí jazyky; přírodovědné předměty; společenskovední předměty (tyto skupiny zahrnují celkem 89 % populace učitelů v ČR).⁵ Třetí a čtvrtý údaj představuje rozlišení, zda do učitelova formálního vzdělávání byl zahrnut obsah předmětů, které vyučuje, a příslušná předmětová didaktika (v rozlišení, zda se to týkalo všech předmětů, jež učí, pouze některých, nebo žádného z nich). Pátým údajem je typ školy, ve které učitelé působí, v dělení na základní školy a gymnázia. Dále je zde využito vybraných sociodemografických charakteristik, tedy pohlaví učitelů a velikosti obce, v níž se škola nachází (v dělení na sídla s maximálně 5 tisíci obyvateli, 5–10 tisíci obyvateli, 10–20 tisíci obyvateli, s 20–50 tisíci obyvateli a s více než 50 tisíci obyvateli).

1.2.1 Subjektivně vnímaná vlastní zdatnost učitelů – základní výsledky a výsledky v dělení na charakteristiky škol a učitelů

V Národní zprávě je možné se dočíst, že učitelé v ČR vnímají svou zdatnost v oblasti **řízení třídy žáků** relativně pozitivně. U všech čtyř výroků (viz [Národní zprávu](#), graf č. 39) uvedlo více než 70 % učitelů, že do značné či velké míry uvedené zvládá. Co se týká subjektivně vnímané vlastní zdatnosti učitelů v oblasti výukových postupů, je zřetelný rozdíl mezi subjektivně vnímanou zdatností ve využívání alternativních metod výuky a ve využívání ostatních sledovaných výukových postupů. Zatímco u ostatních sledovaných **výukových postupů** v souladu s hodnocením vlastní zdatnosti v oblasti řízení třídy žáků uvedlo více než 70 % učitelů, že je do značné či velké míry zvládá, u alternativních metod výuky již převažuje odpověď, že je učitelé zvládají jen do určité míry (viz [Národní zprávu](#), graf č. 40). Závěrem, u všech čtyř položek věnovaných subjektivně vnímané zdatnosti učitelů v **motivování a aktivním zapojování** žáků do výuky převažuje odpověď, že uvedené učitelé zvládají jen do určité míry (viz [Národní zprávu](#), graf č. 41).

Na úrovni mezinárodního konsorcia byly z baterie výroků v této otázce sestaveny čtyři indexy – jeden celkově za všechny položky a dále jeden za každou dílčí oblast. [Graf č. 1.1](#) ukazuje průměrnou hodnotu těchto indexů. Připomeňme, že vyšší hodnota značí vyšší subjektivně vnímanou zdatnost učitelů. Lze si všimnout, že ve všech třech dílčích oblastech (tj. v řízení třídy žáků, výukových postupech a motivování žáků) hodnotili učitelé v ČR svou zdatnost jako nižší, než jak vyšla v mezinárodním průměru. Zároveň v oblastech, kde v rámci ČR učitelé uvedli oproti jiným oblastem výrazně horší hodnocení své zdatnosti, se Česká republika také nejvíce odlišuje od mezinárodního průměru (tj. učitelé v ČR hodnotí svou zdatnost v oblasti motivování žáků a svou zdatnost ve využívání alternativních metod výuky jako nižší).

⁵ Podrobný popis předmětových oblastí – viz [dotazník pro učitele](#), s. 6 (ve složce „TALIS2013_učitelé“).